

РЕШЕНИЕ

№ 12381

гр. София, 25.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав, в
публично заседание на 01.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **11472** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на „СПЕЦИАЛИЗИРАНИ БОЛНИЦИ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЯ – НАЦИОНАЛЕН КОМПЛЕКС“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], срещу ЗАПОВЕД за налагане на санкции №РД-26-01-609/16.09.2025г. на директора на Районната здравноосигурителна каса - П. (РЗОК). С оспорвания административен акт, на основание чл.76, ал.4 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) и чл.457, ал.3 във вр. с чл.473, ал.5 от Националния рамков договор №РД-НС-01/01.09.2023г. за медицинските дейности за 2023 - 2025г. (НРД 2023-2025), на лечебното заведение „Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс“ ЕАД, Филиал „Н. бани“ (Специализирани болници за рехабилитация или СБРНК Филиал „Н. бани“) е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 200 (двеста) лева, за нарушение на чл.33, т.4 НРД 2023-2025 във вр. с чл.55, ал.2, т.2 и чл.318, ал.1, ал.5 и ал.6 ЗЗО.

Жалбоподателят претендира за недействителност на оспорваната Заповед, като постановена при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и в несъответствие с приложимите материалноправни норми и с целта на закона. Поддържа, че при издаване на акта не са били обсъдени възраженията, направени от лечебното заведение срещу констатациите, отразени в Протокол №РД-25-1591/05.08.2025г. Твърди също, че не е била спазена предвидената в ЗЗО процедура според която директорът на РЗОК е следвало да представи направените от лечебното заведение възражения на Арбитражната комисия по чл.75 ЗЗО. Смята, че в случая е бил нарушен принципът на служебното начало в административния процес, тъй като административният орган не е изпълнил задължението си да изясни всички относими факти и да обоснове фактическите си

констатации въз основа на които е достигнал до извод за извършено нарушение. Претендира, че в резултат на допуснатите процесуални нарушения ответникът неправилно е приложил и материалния закон, като твърди, че дружеството не е извършило нарушението за което му е наложена процесната санкция. Изтъква, че системата за планиране на пациенти е създадена с цел да бъде прецизирано постъпването на пациентите по клинични пътеки и при наличие на абсолютни или относителни противопоказания да бъдат насочени към други филиали на Специализирани болници за рехабилитация или да бъдат информирани, че съобразно здравния им статус са налице противопоказания за настаняването им в болницата. При това смята, че предварителният анализ за наличие на противопоказания е абсолютно необходим и за това се осигурява проверка и анализ от лекарския персонал на представени от пациента документи, за което се заплаща спорната административна такса в размер на 35 (тридесет и пет) лева. Чрез процесуалния си представител адв. С. К. моли съда да отмени Заповед за налагане на санкции №РД-26-01-609/16.09.2025г. и да осъди ответника да му възстанови сторените разноски по водене на делото, съгласно представения списък и доказателства за извършването им. Доводи за незаконосъобразност на административния акт излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

Ответникът – ДИРЕКТОР на Районната здравноосигурителна каса - П., оспорва жалбата. В писмен отговор от 21.11.2025г. и чрез процесуалния си представител юрк. А. Т. поддържа, че оспорваната Заповед за налагане на санкции е законосъобразна и не са налице сочените основания за нейната отмяна. Претендира да му бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и писмените доказателства събрани по делото, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Насочена е срещу индивидуален административен акт който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно чл.465, ал.4 НРД 2023-2025. Подадена е в преклузивния срок за оспорване от активно легитимирано лице – адресат на акта.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА, макар и по съображения различни от изложените в нея.

Не е спорно между страните, че в качеството му на лечебно заведение по смисъла на чл.9, ал.1, т.3 от Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ), жалбоподателят СБРНК Филиал „Н. бани“ е сключил с Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) договор за оказване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки (КП) с №161666/16.10.2023г.

Със Заповед №РД-25-159/23.07.2025г. директорът на РЗОК е наредил, в периода 23.07. – 08.08.2025г., да бъде извършена планова, тематична проверка на СБРНК Филиал „Н. бани, със задачи: 1) Контрол по изпълнението на договорения пакет болнична медицинска помощ във Филиал „Н. бани“ за дейност м. юни 2025г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки с НЗОК, в съответствие с общите и специални условия на НРД 2023-2025г. и Приложение №17 към него.; 2) Внезапен контрол на медицинската документация, както и проверка за наличието на пациентите по време на хоспитализацията в лечебното заведение. Определени са длъжностните лица – служители в РЗОК, които да осъществят проверката.

За резултатите от проверката е съставен Протокол №РД-25-1591-1/05.08.2025г., който видно от отбелязването на последната му страница, е бил връчен на упълномощен представител на дружеството – д-р А. Б., на 05.08.2025г. Срещу констатациите и изводите, отразени в Протокол №РД-25-1591-1/05.08.2025г., жалбоподателят е изразил становище и е направил писмени

възражения (вх. №29-08-74/13.08.2025г.). С писмо от 13.08.2025г. (изх. №104) председателят на Районната колегия – П. на Българския лекарски съюз (РК, БЛС) е уведомил директора на РЗОК, че до 08.09.2025г. членовете на Арбитражната комисия от РК на БЛС не могат участват в заседания, поради отпуски и служебни ангажименти. За това обстоятелство жалбоподателят е бил уведомен с писмо изх. №29-08-74/14.08.2025г.

Административното производство е приключило с постановяване на оспорваната Заповед за налагане на санкции №РД-26-01-609/16.09.2025г. Въз основа на фактите, установени в административното производство директорът на РЗОК е достигнал до извод, че с изискването и получаването на допълнително заплащане в размер на 35 лева - такса за обработка на документи за планова хоспитализация по КП по смисъла на т.5 от Допълнителните разпоредби (ДР) на Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ (НОПДМП), лечебното заведение е нарушило забраната, установена в чл.33, т.4 във вр. с чл.318, ал.1, ал.5 и ал.6 НРД 2023-2025 във вр. с чл.55, ал.2, т.2 ЗЗО и на основание чл.457, ал.3 е наложил на СБРНК Филиал „Н. бани“ санкции „финансова неустойка“ в ОБЩ размер 200 (двеста) лева.

Този извод е незаконосъобразен. Настоящият решаващ състав приема, че при правилно установените факти административният орган е дал неправилна правна квалификация на деянието вследствие на което неправилно е приложил материалния закон.

Съгласно чл.457, ал.3 НРД 2023-2025 – посочена като правно основание за издаване на оспорвания административен акт, когато изпълнител на болнична медицинска помощ наруши установените изисквания за работа с медицинска или финансова документация, с изключение на случаите на явна фактическа грешка, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция "финансова неустойка" в размер от 200 до 500 лева. В Глава десета на НРД 2023-2025 са регламентирани документацията и документооборота за изпълнителите на медицинска помощ. Според нормата на чл.36 НРД 2023-2025 документацията във връзка с оказването на медицинска помощ е здравна (ал.1) и отчетна (ал.2) и съответно включва: първични медицински документи съгласно Приложение №2; медицински документи на МЗ, утвърдени по съответния ред; документи, свързани с оказването на медицинска помощ на лица, осигурени в друга държава (ал.1, т.1-т.3); финансови документи за КДН (комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) съгласно Приложение №4; електронни финансови отчетни документи и здравната документация по ал.1, т.1 и т.3 (ал.2, т.1 – т.3). Според изискването на чл.36, ал.3 НРД 2023-2025 извършената дейност по договора с НЗОК се отчита и заплаща с отчетните документи, посочени в ал.2.

От друга страна в чл.455, ал.3 е предвидена санкция „финансова неустойка“ за изпълнител на болнична медицинска помощ, който е нарушил условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл.55, ал.2, т.2 ЗЗО, определени в този НРД.

В обстоятелствената част на оспорваната Заповед за налагане на санкции административният орган е възприел следното: При прием на пациентите Б. И. Г. (ИЗ №2052/2025г.) и Х. Ш. К. (ИЗ №2056/2025г.) в лечебното заведение, Отделение по Ф. и рехабилитационна медицина, по Клинични пътеки (КП) съответно с №263.1 „Ф. терапия и рехабилитация при болести на периферната нервна система“ и №265.1 „Ф. терапия и рехабилитация при болести на опорно-двигателния апарат“, от последните е било поискано и те са заплатили такса в размер на 35 (тридесет и пет) лева за обработка на документи при планова хоспитализация по КП по смисъла на т.5 ДР НОПДМП. Обоснован е извод, че заплащането на тази допълнителна такса от здравноосигурените лица нарушава икономическите права на пациентите, гарантирани с чл.86, ал.1, т.1 от Закона за здравето (ЗЗдр.) и е в нарушение на разпоредбите на НОПДМП – чл.24 и чл.24а. Посочено е, че услугите, които допълнително могат да се поискат и съответно да се

заплатят от пациентите, са изчерпателно посочени по вид в НОПДМП и таксата за обработка на документи не е сред тях.

При така установените факти, които не се оспорват от жалбоподателя и се установяват с приетите писмени доказателства: Фактура №[ЕГН]/17.06.2025г. и Фактура №[ЕГН]/17.06.2025г., законосъобразен е изводът на административния орган, че с искането за заплащане на допълнителна такса за обработване на документи при планова хоспитализация, лечебното заведение е нарушило забраната по чл.33, т.4 НРД 2023-2025 във вр. с чл.55, ал.2 ЗЗО.

Законът за здравето - чл.81, ал.1, изрично предвижда, че всеки български гражданин има право на достъпна медицинска помощ при условията и по реда на този закон и на ЗЗО, при спазване на принципите, установени в ал.2. Условията и редът за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ се определят с наредба на Министерския съвет (чл.81, ал.3 ЗЗдр.).

В чл.55, ал.2 ЗЗО е посочено задължителното съдържание на НРД, което включва отделните видове медицинска помощ и условията и реда за оказване на видовете медицинска помощ (т.2 и т.3). Нормата на чл.30 НРД 2023-2025 задължава изпълнителите на медицинска помощ да осъществяват дейността си съгласно изискванията на Закона за лечебните заведения, Закона за здравното осигуряване, Закона за здравето, Кодекса на професионалната етика, Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ), подзаконовите нормативни актове и НРД. С разпоредбата на чл.33, т.4 НРД 2023-2025 е въведена забрана изпълнителите на медицинска помощ да изискват плащане или доплащане от здравноосигурените лица за видове медицинска дейност, която е заплатена от НЗОК, извън предвидената сума, освен за медицински изделия за определени Клинични пътеки (КП)/ Амбулаторни процедури (АПр)/ Клинични процедури (КПр), в които това е изрично посочено. Идентична забрана се съдържа и в чл.2, ал.4 НОПДМП, съгласно която лечебните заведения, сключили договор с НЗОК за оказване на медицинска помощ, не могат да определят цени и да изискват и приемат плащания/ доплащания от здравноосигурените лица за предоставяната им медицинска помощ в обхвата на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, за която лицата имат съответното направление, издадено по реда на тази наредба. От друга страна в чл.37 ЗЗО изрично и изчерпателно е регламентирано какви такси, определени с постановление на Министерския съвет (МС), се събират от задължително здравноосигурените лица при всяко посещение при лекаря или при лекаря по дентална медицина, както и за всеки ден болнично лечение. Такса за обработка на документи при планова хоспитализация не е сред нормативно установените в чл.37 ЗЗО плащания и следователно не може да бъде изисквана и начислявана от лечебното заведение по негово усмотрение в обхвата на заплащаните от НЗОК медицински дейности.

В чл.2, ал.3 НОПДМП е предвидено, че здравноосигурените лица имат право на достъп до медицинска помощ извън тази по ал.1 и ал.2, както и на допълнително поискани услуги, свързани с оказването на медицинска помощ, които се заплащат по цени, определени от съответните лечебни заведения при спазване изискванията на Наредбата. Какви допълнителни услуги имат право да получат срещу заплащане здравноосигурените лица по време на своя престой в лечебно заведение, сключило договор с НЗОК, е регламентирано в чл.24а НОПДМП. Дейността по обработването на документацията при планова хоспитализация не представлява „допълнителна услуга“ по смисъла на чл.2, ал.3 във вр. с чл.24а НОПДМП, извън обхвата на основния пакет от здравни дейности и следователно за нея не може да бъде изисквано заплащане на допълнителна такса, извън потребителската такса по чл.37, ал.1 ЗЗО. С изискването на суми, различни от таксите, изрично посочени в чл.37, ал.1 ЗЗО, се накърняват икономическите права на пациентите, тъй като те се задължават да заплащат за „услуга“, която нито са поискали, нито им е била предоставена.

При правилно установените факти и законосъобразния извод, че лечебното заведение е пристъпило забраната по чл.33, т.4 НРД 2023-2025, административният орган неправилно е квалифицирал деянието като нарушение на установените изисквания за работа с медицинска или финансова документация по смисъла на чл.457, ал.3 НРД 2023-2025 и е наложило предвидената в цитираната норма санкция „финансова неустойка“. В случая се касае за нарушение по чл.455, ал.3 НРД 2023-2025. Съгласно тази разпоредба когато изпълнител на болнична медицинска помощ наруши условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл.55, ал.2, т.2 ЗЗО, определени в този НРД, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция "финансова неустойка" в размер от 200 до 500 лева. Според настоящия решаващ състав констатираните при проверката деяния, изразяващи се в изискване на допълнителна такса за услуга, извън изрично регламентирани в НОПДМП, представлява нарушение на реда и условията за оказване на медицинска помощ по смисъла на чл.55, ал.2, т.2 ЗЗО, за което е предвидена санкция в чл.455 ЗЗО. Без значение в случая е обстоятелството, че размерът на санкциите по чл.455, ал.3 и чл.457, ал.3 НРД 2023-2025 е идентичен.

За пълнота на мотивите следва да се отбележи и това, че в резултат на неправилна квалификация на деянието, административният орган неправилно е приложил и нормата на чл.453, ал.7 НРД 2023-2025 като за установените и описани две нарушения е приложил една „обща“ санкция. Съгласно тази разпоредба по изключение, извън случаите по ал.2 – ал.6, за констатирани нарушения на установените изисквания за работа с медицинска документация от раздел X от глава седемнадесета и раздел XII от глава деветнадесета, за първо нарушение се налага една санкция, независимо от броя на констатираните нарушения. Както беше отбелязано обаче, процесните нарушения са такива на условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл.55, ал.2, т.2 ЗЗО, а не нарушения на установените изисквания за работа с медицинска документация и следователно в случая е неприложима нормата на чл.453, ал.7 НРД 2023-2025.

По изложените доводи съдът приема, че Заповед за налагане на санкции №РД-26-01-609/16.09.2025г. е незаконосъобразен административен акт и като такъв следва да бъде отменена. При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК на жалбоподателя се дължат разноси в размер на EUR 393.69 (триста деветдесет и три евро и шестдесет и девет евроцента), съгласно представения списък и доказателства за извършването им.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, Второ отделение, 25^{-ти} състав,

РЕШИ

ОТМЕНЯ ЗАПОВЕД за налагане на санкции №РД-26-01-609/16.09.2025г. на директора на Районната здравноосигурителна каса - П..

ОСЪЖДА Районната здравноосигурителна каса - П., представлявана от директора, с адрес: [населено място], [улица], да заплати на „Специализирани болници за рехабилитация – Национален комплекс“ ЕАД, ЕИК[ЕИК], сумата EUR 393.69 (триста деветдесет и три евро и шестдесет и девет евроцента) – разноси по адм. дело №11472/2025г.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Р България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова